

Civilutskottets betänkande

1980/81:30

om räntebidrag för hyreshus (prop. 1980/81:118 bil. 4)

Propositionen

Regeringen föreslår genom proposition 1980/81:118 (bilaga 4) att riksdagen godkänner vad bostadsministern förordat till regeringsprotokollet i fråga om extra upptrappningar av de garanterade räntorna för hyreshus år 1982.

Förslaget innebär att den garanterade räntan, utöver den gällande upptrappningen med 0,25 procentenheter per år, under år 1982 får en extra upptrappning med 1,0–0,4 procentenheter för hyreshus som färdigställts åren 1958–1972. Efter år 1982 skall den årliga upptrappningen återgå till att vara 0,25 procentenheter. Detta anges medföra att det genomsnittliga räntebidraget per lägenhet sänks med ytterligare 20–35 kr/månad. Sammantaget innebär förslaget vidare att statens utgifter för räntebidrag under budgetåret 1982/83 minskar med ca 200 milj. kr. Hänsyn har därvid tagits till de sänkningar av den lägsta garanterade räntan för hyreshus från 3,4 till 3,0 % som beslöts tidigare under detta riksmöte (prop. 1980/81:63, CU 1980/81:7).

Motionerna

I detta sammanhang behandlas motionerna 1980/81:

2038 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, föreslås

(6). att riksdagen avslår proposition 1980/81:118 vad avser extra upptrappningar av de garanterade räntorna för hyreshus år 1982,

2059 av Per Bergman m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna

1. att den minskning av räntebidragsvolymen som uppkommer vid bifall till regeringens förslag om upptrappning av garanterade räntor för hyreshus år 1982, ca 200 milj. kr., skall användas för att öka räntebidragen för nyare årgångar,

2. att regeringen snarast bör förelägga riksdagen förslag till därav föranledda ändringar av de garanterade räntesatserna.

Utskottet

Den avvisande hållning till höjningar av de garanterade räntesatserna som intas i motion 2038 (vpk) yrkande 6 motiveras med en hänvisning till tidigare avståndstaganden till alla förslag som kan öka hyrorna.

Enligt utskottets mening kan de av regeringen föreslagna höjningarna av de garanterade räntesatserna godtas. De faller inom ramen för den önskade utjämningen mellan kapitalkostnaderna för skilda årgångar av hyreshus. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandet. Det bör dock noteras att en utjämning utöver vad som avspeglas i de garanterade räntenivåerna redan förekommer inom de allmännyttiga bostadsföretagen.

I motion 2059 (s) görs ingen direkt invändning mot en höjning av de garanterade räntesatserna för de äldre årgångarna – förutsatt emellertid att nettobesparingen på anslaget används för att sänka den garanterade räntan för de nyare årgångarna hyreshus som har de högsta kapitalkostnaderna. Motionärerna berör emellertid inte den utgångspunkt för regeringsförslaget som de statsfinansiella hänsynen utgör. Bl. a. dessa hänsyn har lett utskottet till bedömningen att regeringsförslaget bör godtas.

Bostadsministern påpekar att en mer omfattande omfördelning av räntebidragen från äldre till nyare hus med räntebidrag skulle leda till en förmögenhetsomfördelning till förmån för ägare av i huvudsak hus som byggts före 1958. Hon anför bl. a. att frågorna om utjämning av kapitalkostnaderna mellan hus av olika ålder kräver ytterligare överväganden. Sådana överväganden har också aviserats i regeringens ekonomiska handlingsprogram.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1980/81:2038 yrkande 6 och 2059 godkänner vad som anförts till regeringsprotokollet i fråga om extra upptrappningar av den garanterade räntan för hyreshus år 1982.

Stockholm den 9 april 1981

På civilutskottets vägnar
KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Per Bergman (s), Rolf Dahlberg (m), Oskar Lindkvist (s), Lars Henrikson (s), Knut Billing (m), Thure Jadestig (s), Sven Eric Åkerfeldt (c), Maj-Lis Landberg (s), Bertil Danielsson (m), Birgitta Dahl (s), Kerstin Andersson i Hjärtum (c), Magnus Persson (s), Bertil Dahlén (fp) och Kerstin Ekman (fp).

Reservation

Per Bergman, Oskar Lindkvist, Lars Henrikson, Thure Jädestig, Maj-Lis Landberg, Birgitta Dahl och Magnus Persson, alla (s), anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 2 som börjar "Enligt utskottets" och slutar "bör godtas" bort lyda:

Utskottet ansluter sig till den i motion 2038 (vpk) intagna ståndpunkten såvitt den innebär att hyreshuskollektivet inte bör belastas med någon extra upptrappning av den garanterade räntan. Utskottet är dock berett att godta propositionsförslaget under den i motion 2059 (s) angivna förutsättningen att den samlade besparingen på anslaget budgetåret 1982/83, ca 200 milj. kr., används för att sänka de garanterade räntenivåerna för de nyare årgångarna hyreshus – husen med de högsta kapitalkostnaderna. Regeringen bör i enlighet med detta motionsförslag förelägga riksdagen ett konkret förslag med denna innebörd. Detta skulle också ligga i linje med vad bostadsministern tidigare aviserat (prop. 1980/81:63) och bidra till att ge förutsättningar för rimliga boendekostnader också i den nyare och tillkommande produktionen. Kapitalkostnadsförutsättningarna i byggandet har markant försämrats sedan 1976 års val genom den passiva inställning som regeringen därefter visat. Det bör dock betonas att det som härmed förordas inte på något sätt minskar behovet av en övergripande översyn av de bostads- och skattepolitiska frågorna på sätt som hävdats senast i reservation till betänkande CU 1980/81:29.

dels utskottet bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1980/81:2059 samt med anledning av regeringens förslag och motion 1980/81:2038 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

